



2.2.2006

KAS-2005-R-3-53

Ekokem-Palvelu Oy

PL 181

11101 RIIHIMÄKI

Viite

Asia **Yhteysviranomaisen lausunto ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta, Ekokem-Palvelu Oy, Teollisuusjätteen käsittelykeskus, Anjalankoski, Ekopark**

1. HANKETIEDOT JA YVA-MENETTELY

Ekokem-Palvelu Oy on toimittanut 4.10.2005 Kaakkois-Suomen ympäristökeskukselle ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (468/1994 muutettu 267/1999) mukaisen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen hankkeesta, jonka päävaihtoehtona on rakentaa ja käyttää teollisuusjätteenkäsittelykeskusta Anjalankosken kaupungin Ekopark-alueelle.

Hankkeen nimi

Ekokem-Palvelu Oy Teollisuusjätteen käsittelykeskus

Hankkeesta vastaava

Ekokem-Palvelu Oy

Hankkeesta vastaavan käyttämä konsultti

Ramboll Finland Oy

Yhteysviranomainen

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn peruste

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA-menettely) tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia. Ekokem-Palvelu Oy:n hankkeessa sovelletaan YVA-asetuksen (268/1999) 6 §:n mukaisen

hankeluettelon 11 a ja 11 b kohtien perusteella. Edellä mainittujen kohtien perusteella YVA-menettely on suoritettava, koska alueella käsitellään ongelmajätteitä fysikaalis-kemiallisesti sekä sijoitetaan ongelmajätteitä kaatopaikalle. Lisäksi laitos on mitoitettu jätemäärälle yli 100 tonnia vuorokaudessa.

Ympäristövaikutusten arviointimenettely

Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten arviointia ja yhtenäistä huomioon ottamista suunnittelussa ja päätöksenteossa sekä samalla lisätä kansalaisten tiedonsaantia ja osallistumismahdollisuuksia.

YVA-menettely alkaa, kun hankkeesta vastaava toimittaa arviointiohjelman yhteysviranomaisena toimivalle alueelliselle ympäristökeskukselle. Arviointiohjelma on hankkeesta vastaavan suunnitelma tarvittavista selvityksistä sekä arviointimenettelyn järjestämisestä. Yhteysviranomaisen antamassa lausunnossa esitetään onko arviointiohjelma riittävä ja mitä osin arviointiohjelmaa on mahdollisesti tarkistettava.

Hankkeesta vastaava arvioi hankkeen ympäristövaikutukset arviointiohjelman ja siitä saamansa yhteysviranomaisen lausunnon pohjalta sekä kokoaa arvioinnin tulokset arviointiselostukseen. Yhteysviranomaisen antaa lausuntonsa arviointiselostuksesta ja sen riittävyydestä. YVA-menettely päättyy, kun yhteysviranomaisen toimittaa lausuntonsa ja muiden kannanotot hankkeesta vastaavalle. YVA-arvioinnin tuloksia käytetään hyväksi hankkeen edellyttämiä lupia käsiteltäessä.

Hankkeen tausta ja tavoitteet

Hankkeesta vastaa Ekokem-Palvelu Oy, jonka kotipaikka on Riihimäki. Yhtiön toimialueeseen kuuluu ongelmajätteiden käsittely, maaperän kunnostustoiminta ja ympäristön suojeeluun liittyvä rakentaminen. Ekokem-Palvelu Oy:llä on olemassa olevia pilaantuneita maita ja teollisuuden jätteitä vastaanottavia toimipisteitä Riihimäellä, Porissa ja Anjalankoskella. Ekokem-Palvelu Oy:llä on ollut vuodesta 2002 lähtien Anjalankoskella Kymenlaakson Jäte Oy:n toiminta-alueella olemassa oleva pilaantuneen maan käsittelyalue, missä yhtiö vastaanottaa vuosittain pilaantuneita maa-aineksia käsiteltäväksi yhteensä 20 000 t/a. Anjalankosken toiminta-alue on käynyt pieneksi.

Ekokem-Palvelu Oy:n Teollisuusjätteen käsittelykeskus hankkeen kokonaispinta-ala on 12,5 ha, josta kaatopaikka-aluetta on 7,5 ha. Anjalankosken kaupunginvaltuusto on hyväksynyt, että Ekokem-Palvelu Oy:lle myydään määräalat tiloista Huhtala RN:o 3:283 ja Pyörärsuo RN:o 3:282. Määräalat ovat nykyisin metsämaata. Lähin asuintalo sijaitsee suunnittelualueen reunasta noin 300 metriä länteen. Alue on seutukaavassa merkitty yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (ET), samoin yleiskaavassa alue on merkitty yhdyskuntateknisen huollon alueeksi (ET). Ekopark-aluetta koskeva olemassa oleva asemakaava ei ylety suunnittelualueelle, joten Ekokem-Palvelu Oy:n toiminnan mahdollistava asemakaava on laitettu vireille Anjalankosken kaupungissa samanaikaisesti Ekokem-Palvelu Oy:n YVA-menettelyn kanssa.

Hankkeen tarkoituksena on luoda Kaakkois-Suomeen riittävästi kapasiteettia käsitellä ja hyödyntää pilaantuneita massoja ja teollisuuden jätteitä. YVA-menettelyssä esitellyn hankkeen päävaihtoehtosuunnitelman mukaan teollisuusjätteen käsittelykeskuksessa käsitellään, hyödynnetään ja loppusijoitetaan erilaisia teollisuuden jätteitä ja sivutuotteita sekä pilaantuneita maita vuosittain yhteensä 50 000 – 170 000 tonnia (taulukko 1). Teollisuusjätteen käsittelykeskuksen alueella käytettävät jätteiden ja pilaantuneiden maiden käsittelymenetelmät on esitetty taulukossa 2.

Taulukko 1. Ekokem-Palvelu Oy:n jätteenkäsittelykeskuksessa vastaanotettavat jätteet

Käsittelykeskuksessa vastaanotettavat jätteet	t/a min	t/a max
Voimalaitostuhkat	10000	20000
- kivihiili-, turve-, puutuhkat		
Jätteiden ja ongelmajätteiden polton tuhkat		30000
Savukaasujen puhdistusjätteet		5000
Lajiteltava teollisuusjäte ja sivutuotteet		5000
-purku ja rakennusjäte sekä sivutuotteet		
-siivousjätteet		
Teollisuuden ongelmajätteet ja sivutuotteet		5000
-pölyt, metallisakat, muut		
Lietteet ja pilaantuneet sedimentit	10000	25000
- pilaantuneet ruoppaussementit, vedenpuhdistuksen lietteet ja sakat, korkean vesipitoisuuden omaavat jätteet		
Prosessijätteet ja sivutuotteet	5000	10000
-valimojätteet, pölyt, rejektit, rakennusjätteiden sivutuotteet		
Pilaantuneet maa-ainekset ja vastaavat materiaalit	20000	50000
- hiekkapuhallustuotteet, valimohiekat, hiekoitusmateriaalit, erotuskaivojen sakat		
Lievästi pilaantuneet maa-ainekset	5000	20000

Taulukko 2 Ekokem-Palvelu Oy:n teollisuusjätteen käsittelykeskuksen alueella käytettävät pilaantuneiden maiden ja teollisuuden jätteiden käsittelymenetelmät

Menetelmä	Soveltuvuus	Kuvaus
lajittelu	teollisuusjätteet pilaantuneet maa-ainekset	lajittelulla erotetaan erityyppiset jättejakeet hyödynnettäviksi erikseen
seulonta	pilaantuneet maa-ainekset karkeat kuonat	suurten kappaleiden kuten kivien, lohkareiden, kantojen ja rakennusjätteen erottelu maamassoista
murskaus	betoni, tiili ja puujäte kivet ja lohkareet	kappaleet murskataan paremmin hyödynnettävään raekokoon
pesu	pilaantuneet maa-ainekset teollisuuden sivutuotteet	pesua käytetään hienoaineksen erottamiseen sekä haitta-aineiden liuottamiseen pesuaineiden avulla maamassoista
kuivaus	lietteet ja sedimentit teollisuudet sakat	veden poistaminen mekaanisesti laskeuttamalla, puristamalla, lin-koamalla tai lämmittämällä
välivarastointi	pilaantuneet maa-ainekset teollisuusjätteet	muualla käsiteltäväksi tarkoitetut esikäsitellyt massaerät välivarastoon kootaan pieniä yksittäisiä eriä myöhemmin paikan päällä tai muualla tapahtuvaa käsittelyä varten
stabilointi	Teollisuuden prosessijätteet sakat ja lietteet tuhkat pilaantuneet maa-ainekset	stabiloinnissa sideaineen avulla käsiteltävä massa kiinteytetään, jolloin sen haitta-aineiden liukoisuus pienenee oleellisesti sideaineina voidaan käyttää sementtiä, kalkkia tai bitumia stabilointi pienentää massan vedenläpäisevyyttä, jolloin sen käyttö esimerkiksi tiivistysrakenteena paranee stabilointi parantaa jätteen kaatopaikkakelpoisuutta ja hyötykäyttömahdollisuuksia stabiloinnin soveltuvuus varmistetaan aina ennakkokokein
alipainekäsittely	pilaantuneet maa-ainekset haihtuvia aineita sisältävät materiaalit	käsittely tapahtuu alipaineistetussa hallissa tai peitetyssä aumassa alipaine synnytetään imulla imetty ilma puhdistetaan ja siihen haihtuneet haitalliset yhdisteet hävitetään paikan päällä tai muualla
biologinen käsittely	pilaantuneet maa-ainekset orgaanisia yhdisteitä sisältävät jätteet	biologisella käsittelyllä eli kompostoinnilla vähennetään haitallisten aineiden kuten esimerkiksi öljyjen pitoisuuksia kompostoinnilla parannetaan materiaalin soveltuvuutta hyötykäyttöön tai varmistetaan sen kaatopaikkakelpoisuus
loppusijoitus	hyödyntämiseen kelpaamattomat, kaatopaikkakelpoiset jätteet ja ongelmajätteet sekä pilaantuneet maat	kaatopaikkaläjäytys

Vaikutustensa arvioinnissa tarkasteltavat vaihtoehdot

YVA-selostuksessa on esitetty seuraavat neljä hankevaihtoehtoa:

Vaihtoehto 0 (VE 0)

Hanketta ei toteuteta. Ekokem-Palvelu Oy käsittelee massat jo olemassa olevilla käsittelyalueillaan noin 15 000 – 20 000 tonnin vuosikapasiteetilla. Ekopark-alueen nykyisen rajallisen kapasiteetin vuoksi teollisuus rakentaa lisää omia läjitysalueita ja toimittaa jätteitä muualle käsiteltäviksi.

Vaihtoehto 0+ (VE 0+)

Ekokem-Palvelu Oy käsittelee vastaanotettavat massat jo olemassa olevilla käsittelyalueilla tehostetusti noin 30 000 tonnin vuosikapasiteetilla. Paikallinen teollisuus rakentaa ja tehostaa omien läjitysalueiden toimintaa, rakentaa lisää omia läjitysalueita ja toimittaa osan jätteistään muualle käsiteltäväksi.

Vaihtoehto 1 (VE 1)

Käsittelykeskus toteutetaan täydessä mittakaavassa vastaamaan noin 170 000 tonnin vuosikapasiteettia. Pääosa kaavailluista toiminnoista toteutuu ja määrät ovat arvion mukaisia. Paikallinen teollisuus rakentaa omia läjitysalueita vähäisemmässä mittakaavassa ja toimittaa jätteitään muualle käsiteltäväksi.

Vaihtoehto 2 (VE 2)

Käsittelykeskuksen alkuvaiheen todennäköisimmin toteutuva suppeampi kokonaisuus, jossa käsiteltäisiin noin 60 000 tonnia materiaalia vuosittain. Paikallinen teollisuus rakentaa ja tehostaa omien läjitysalueidensa toimintaa ja toimittaa osan jätteistään muualle käsiteltäväksi.

Liittyminen muihin hankkeisiin

Hanke liittyy Anjalankosken kaupungin Ekopark-alueen kehittämishankkeeseen, jossa pyritään rakentamaan Ekopark-alueesta kansallisesti tärkeä jätealan yrityskeskittymä. Anjalankosken Ekopark-alueella sijaitsee ja toimii nykyisin myös muita jätteiden hyödyntämiseen ja käsittelyyn erikoistuneita yrityksiä mm. Kymenlaakson Jäte Oy:n jätekeskus.

Lähi vuosien aikana Anjalankosken ja Kotkan välille rakennettaneen siirtoviemäri, jolloin myös Ekokem-Palvelu Oy:n jätevedet johdettaneen jatkossa käsiteltäväksi Kotkan jätevedenpuhdistamolle Keltakankaan jätevedenpuhdistamon sijasta.

Hankkeen edellyttämät luvat, päätökset ja lausunnot

- Asemakaava, joka on käsittelyssä Anjalankosken kaupungilla
- Maankäyttö- ja rakennuslain (132/99) mukainen rakennuslupa, jonka käsittelee Anjalankosken kaupungin rakennusvalvontaviranomainen.
- Ympäristönsuojelulain (86/2000) mukainen ympäristölupa, jonka käsittelee Kaakkois-Suomen ympäristökeskus

- Kemikaalilain ja -asetuksen (59/1999)mukainen lupa Turvatekniikan keskukselta tai kemikaaleja koskeva ilmoitus kaupungin palopäällikölle tai kaupungin kemikaaliviranomaiselle
- Yhdyskuntaviemäriin johdettavien jätevesien sopimuksen hyväksyy jäteveden vastaanottava jätevedenpuhdistamon pitäjä

2. ARVIOINTISELOSTUKSESTA TIEDOTTAMINEN JA KUULEMINEN

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus on kuuluttanut ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta Anjalankosken kaupungin ja Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen ilmoitustauluilla 13.10. – 2.12.2005. Kuulutus on julkaistu lisäksi Kouvolan Sanomissa ja Anjalankosken Sanomissa 13.10.2005.

Arviointiselostus on ollut nähtävillä arviointimenettelyn aikana seuraavissa paikoissa: Anjalankosken kaupungin kirjaamossa os. Keltakankaantie 8, kaupungin ympäristötoimistossa, os. Keltakankaantie 5, sekä Myllykosken pääkirjastossa os. Paperitehtaantie 10 ja Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen neuvonnassa os. Kauppamiehenkatu 4, Kouvola. Ympäristövaikutusten arviointiselostus oli luettavissa myös internetsivuilla www.ekokem.fi. Arviointiselostuksesta pyydettiin toimittamaan lausunnot ja mielipiteet 9.12.2005 mennessä Kaakkois-Suomen ympäristökeskukselle. Lausunnot pyydettiin seuraavilta tahoilta: Anjalankosken kaupunki, Kymenlaakson liitto, Etelä-Suomen lääninhallitus, Kaakkois-Suomen työvoima ja elinkeinokeskus, Tiehallinto, Kaakkois-Suomen tiepiiri, Museovirasto, Kymenlaakson maakuntamuseo, Kymenlaakson Jäte Oy, Kotkan Vesi, Kymenlaakson luonnonsuojelupiiri, Karhunkankaan asukasyhdistys.

Ekokem-Palvelu Oy:n hanketta ja ympäristövaikutusten arviointimenettelyä käsittelevä yleisötilaisuus järjestettiin 27.10.2005 Ekokem-Palvelu Oy:n toimitiloissa Anjalankosken Ekopark-alueella, os. Ekokaari 33. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyä varten perustettu seurantaryhmä kokoontui arviointimenettelyn aikana kolme kertaa. Seurantaryhmään oli kutsuttu edustajat seuraavilta tahoilta: Ekokem-Palvelu Oy (hankkeesta vastaava), Ramboll Finland Oy (konsultti), Anjalankosken kaupunki tekniset palvelut, kaavoituspalvelut ja ympäristöpalvelut, Etelä-Suomen lääninhallitus, Kymenlaakson liitto, Kymenlaakson Jäte Oy, Suomen luonnonsuojeluliitto, Karhunkankaan omakotiyhdistys ja Kaakkois-Suomen ympäristökeskus (yhteysviranomainen).

3. YHTEENVETO ESITETYISTÄ LAUSUNNOISTA JA MIELIPITEISTÄ

Yhteenveto lausunnoista ja mielipiteistä

Ekokem-Palvelu Oy:n teollisuusjätteen käsittelykeskushankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta toimitettiin Kaakkois-Suomen ympäristökeskukselle yhteensä yhdeksän lausuntoa ja mielipidettä. Lausuntojen ja mielipiteiden keskeinen sisältö on esitetty seuraavissa tiivistelmissä:

Anjalankosken kaupunginhallitus 13.12.2005

Anjalankosken kaupunginhallitus esitti lausuntonaan lupalautakunnan ja teknisen keskuksen seuraavat lausunnot.

Lupalautakunta

Hankkeen vaikutukset maankäyttöön, maisemaan, liikenteeseen, maaperään ja pohjavesiin, pintavesiin, ilmanlaatuun ja luontoon on seikkaperäisesti selvitetty. Myös toiminnan aiheuttama melu on selvitetty kattavasti. Ihmisten elinoloihin, viihtyvyyteen ja terveyteen

liittyviä vaikutuksia on selvitetty laajasti. Asukkaiden mielipiteiden selvittämiseksi järjestettiin haastattelututkimus. Yleisöpalautteessa Ekopark-alue koetaan varsin negatiivisena ja alueen erityiskysymyksiä ovat erityisesti hajuhaitat, jotka leviävät suhteellisen laajalle alueelle. Muita huolenaiheita ovat melukysymykset, sijoitettavien materiaalien ympäristö- ja terveyshaitat, epätietoisuus toiminnasta ja materiaalien laadusta sekä kaatopaikkojen pitkän ajan vaikutuksista sekä niiden vaikutus alueen viihtyvyyteen ja vetovoimaisuuteen. Vaikka ongelmat ovatkin koko Ekopark-alueesta johtuvia, olisi tämänkin hankkeen yhteydessä voinut laajemmin tarkastella vaihtoehtoja, miten edellä kuvattuihin ongelmiin voi vaikuttaa.

Selvityksessä korostetaan tiedotuksen merkitystä ihmisten pelkojen ja huolenaiheiden ehkäisemiseksi. Tiedotusta ja asiasta keskustelemista asiasta tarvitaan edelleen. Myös ympäristöluvan hakemisvaiheessa on avoimeen tiedotukseen kiinnitettävä erityistä huomiota. Olisi ehkä syytä pohtia myös jonkinlaisen seurantaryhmän perustamista, jonka tehtävänä olisi seurata hankkeen edistymistä sekä siihen liittyvää tiedotusta. Seurantaryhmän kokoonpanossa tulisi huomioida lähialueen asukasyhdistysten osallistuminen.

Jätevesien johtamisen osalta ei ole juuri tutkittu muita vaihtoehtoja kuin kunnalliselle jätevedenpuhdistamolle johtaminen. Jätevesien osalta tulee huolehtia, että niiden sisältämien aineiden pitoisuudet eivät aiheuta ongelmia yhdyskuntajäteveden puhdistamiseen tarkoitetulla laitoksella.

Edellä kuvattujen jätevesi- ja ilmapäästöriskien välttämiseksi tulee riittävä asiantuntemus varmistaa pilaantuneiden maiden käsittelyn yhteydessä sekä vakituisen henkilöstön että tilapäisesti käytettävien konsulttien osalta.

Ehdotus seurantaohjelmaksi on varsin pintapuolinen ja siinä ehdotetaan tarkkailun ja seurannan vastuuta jätettäväksi huomattavassa määrin kaupungin ympäristölupaviranomaiselle ja toisaalta ympäristöluvassa annettaville määräyksille.

Tarkkailun järjestämisen suunnittelussa ja seurantatulosten tiedottamisessa voidaan tehdä yhteistyötä toiminnanharjoittajan ja kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen kesken, mutta vastuu toiminnan tarkkailusta ja seurannasta sekä niiden suunnittelusta ja järjestämisestä tulee olla toiminnanharjoittajalla/-harjoittajilla. Ympäristölupaviranomainen päättää tarkkailu- ja seurantaohjelman hyväksymisestä. Tarkkailuohjelma, ja varsinkin tiedotus voi sisältää muutakin kuin ympäristöluvassa määrätään.

Tekninen keskus

Tekninen keskus esittää lisäksi, että toimintaa suunniteltaessa tulee kiinnittää erityistä huomiota viemäroittävaksi esitettävien jätevesien laatuun. Selvityksessä esitetään viemäroittävaksi laadultaan sellaisia jätevesiä, ettei niitä sellaisenaan voida vastaanottaa kaupungin viemäriverkostoon. Jätevedet tulee esikäsittää niin, että ne ovat laadultaan viemäroittäviksi soveltuvia.

Etelä-Suomen lääninhallitus 20.12.2005

Lääninhallitus on 6.5.2005 antanut teollisuusjätteen käsittelykeskuksen ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta lausunnon, jossa todetaan mm, että "kyseessä oleva ympäristövaikutusten arviointiohjelma on sosiaali- ja terveysvaikutusten arvion osalta ylimalkainen ja suurpiirteinen. Arviointiohjelmasta ei saa riittävää käsitystä siitä, mitä ihmisiin kohdistuvia sosiaalisia ja terveydellisiä vaikutuksia hankkeella on tai oletetaan olevan, millä menetelmillä ne selvitetään ja mikä niiden merkitys on, ketkä ovat hankkeessa asiantuntijoina, ketkä ovat seuranta- ja sidosryhmissä, miten mahdollisia negatiivisia vaikutuksia lievennetään tai poistetaan sekä mitä ja millä menetelmillä hankkeen sosiaalisia ja terveydellisiä vaikutuksia seurataan".

tuksia seurataan. Melun mittausmenetelmät ja meluhaitan arvioiminen ja melutasojen vertaaminen ohjearvoihin tulee tehdä sosiaali- ja terveysministeriön edellyttämällä tavalla niin, ettei ympäristömeluselvityksen lopputulos ole ristiriidassa terveydensuojelumääräyksiin ja ohjeisiin. Hankkeen merkittävät terveysvaikutukset ovat samoja kuin terveydensuojelulain tarkoittamat terveysvaikutukset, kaupungin terveydensuojeluviranomaisen valvontatyön kohteet. Hankkeen terveysvaikutuksia arvioitaessa selvitykset on tehtävä niin, etteivät kyseessä olevan käsittelykeskuksen toiminnan aikaiset terveysvaikutukset osoita arviointiohjelman ja -selostuksen selvityksien ylimalkaisuutta."

Vaikutukset ihmisiin, kuten terveysvaikutukset ja sosiaaliset vaikutukset, on selostuksen eri kohdissa hajanaista ja epä johdonmukaista. Terveysvaikutuksia on "ripoteltu" selostuksen eri kohtiin. Terveysvaikutusten arviointi olisi tullut viimeistään kohdassa 8.10 tarkastella kokonaisvaltaisesti. Nyt kuitenkin terveysvaikutuksia on tarkasteltu puutteellisesti esimerkiksi viitattu vain ns. suuriin talousvetä toimittaviin yksiköihin. Tässä kohdassa todetaan, että altistuminen haitta-aineille voi tapahtua hengitysilman ja ravinnon kautta ja että altistuminen hengitysilman kautta tapahtuu vain kaatopaikka-alueella työskenteleville.

Ravinnon kautta altistuminen on jätetty tarkastelematta. Melun vaikutukset ovat myös terveysvaikutuksia ja niitä tulee tarkastella myös terveys-vaikutusten osiossa. Vuoden 2006 alusta Anjalankosken kaupungin terveydensuojelu- ja elintarvikevalvonta siirtyy Kouvolan seudun kansanterveystyön kuntayhtymään. Tästä syystä lääninhallitus lähettää tämän lausunnon sekä arviointiohjelmasta antamansa lausunnon kuntayhtymälle, jotta se tämän teollisuusjätteen käsittelykeskuksen lupamenettelyssä sekä seurantaohjelmaa laadittaessa ja päivitettäessä katsoo, että terveydensuojelliset seikat otetaan ennakkoon huomioon.

Kouvolan Seudun kuntayhtymä 19.12.2005

Ekokem - Palvelu Oy:n hanke toteuttaa Kouvolan seudun tavoitetta kehittää ja toteuttaa jätteiden käsittelyn hyötykäyttöä edistäviä laitoksia keskitetysti Keltakankaan alueelle. Nyt esillä oleva hanke toteuttaa yhdessä ajoharjoitteluradan kanssa pääosan Keltakankaan pohjoisosaan varatuista yhdyskuntateknisen huollon aluekokonaisuudesta. Maakuntakaavaehdotuksen mukaan alue tulee laajentumaan tulevaisuudessa etelään Valtatie 15 suuntaisesti. Toimintojen ja alueen nopea kasvu puoltaisivat vuonna 2003 vahvistetun Anjalankosken taajamayleiskaavan laajentamista siten, että yleiskaavassa varataan tarvittavat laajennusalueet sekä alueen laajuus ja toiminnan luonne huomioonottaen riittävät suoja-alueet, jotka puuttuvat nykyisestä yleiskaavasta.

Kymenlaakson liitto 15.12.2005

Kymenlaakson Liitto katsoo, että arviointiselostus on pääpiirteissään tarkoitustaan vastaava. Kymenlaakson Liitto esittää selostukseen seuraavia näkökohtia: Jätteenkäsittelylaitoksen mahdollinen sijoittuminen Anjalankosken Ekopark alueelle tukee maakunnallisia jätehuollon kehittämis- ja keskittämistavoitteita. Voimassa oleva seutukaava mahdollistaisi jätteenkäsittelylaitoksen sijoittumisen Ekopark -alueelle. Teollisuusjätteen käsittelylaitos tulisi sijaitsemaan Yhdyskuntateknisen huollon alueella (seutukaavan aluevaraus ET). Maakuntakaavan laatimisprosessi on vielä kesken. Maakuntakaavan ehdotuksessa (Kymenlaakson vaihemaakuntakaava, taajamat ja niiden ympäristöt) alue on ehdotettu Jätteenkäsittelyalueeksi (EJ).

Nollavaihtoehtojen vaikutusten arvioinnissa tulee huomioida suunnitteilla oleva jätteenkäsittelylaitos Kotkan Heinsuolla, Salvor Oy:n pilaantuneiden maiden ja teollisuuden jätteiden käsittelylaitos. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiprosessi on parhaillaan käynnissä.

Käsittelylaitoksen tuntumassa sijaitsee paikallisesti merkittäviä ulkoilualueita sekä ylikunnallinen Kouvola-Anjalankoski Hamina-vaellus ja moottorikelkkareitti (Ylimaakunnallinen ulkoilu- ja luontomatkailuhanke 2004 - 2007). Selostuksessa voitaisiin esittää toimenpiteitä mahdollisten haittojen lieventämiseksi em. kohteille (suojavyöhykkeet, melu- ja näkösuojat yms.)

Kymenlaakson maakuntamuseo 14.11.2005

Alueella ei sijaitse kulttuurihistoriallisesti arvokkaita rakennuksia tai rakennusryhmiä. Suunnittelualue ei ulotu sen itäpuolella sijaitsevalle rakennus- ja kulttuurihistoriallisesti arvokkaalle Matarojan kyläalueelle saakka.

Museovirasto 23.11.2005

Museoviraston tutkija Katja Vuoristo teki alueella arkeologisen maastotarkastuksen 8.9.2005. Alueelta ei löytynyt muinaismuistolain (295/63) 2 §:n tarkoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä. Näin ollen Museovirastolla ei ole hankkeen toteuttamisesta muinaismuistolain mukaista huomautettavaa.

Kymenlaakson Jäte Oy 25.11.2005

Hakijan käsittelykeskuksesta viemäroitävien suotovesien maksimipitoisuudet mm. eräiden raskasmetallien ja typen osalta ylittävät moninkertaisesti Anjalankosken kaupungin vesihuoltolaitoksen ja Kymenlaakson Jäte Oy:n jätevesien vastaanottosopimuksessa asetetut raja-arvot. Käsityksemme on, että näin korkeakuormitteisia suotovesiä ei voi johtaa yleiseen viemäriverkkoon.

Kymenlaakson luonnonsuojelupiiri 15.12.2005

Luonnonsuojelupiirin mielestä ympäristön kannalta paras vaihtoehto puuttuu. Keskeisenä lähtökohtana tulisi olla jätemäärän vähentäminen ja soveltuvin osin uudelleenkäyttö mahdollisimman lähellä syntypaikkaa. Lisääntyvät kuljetukset merkitsevät ympäristön kuormittamista. Esimerkiksi lähimmät jätteenvastaanottopaikat olisi selvitettävä teollisuuslaitoksilta - ei Anjalankoskelta alkaen. Tärkeää olisi myös koota Anjalankosken massiivisen jätteiden käsittelyyn liittyvien useiden kompleksien yhteisvaikutus. Yhteisvaikutuksista tärkeimpiin lukeutuvat piirin mielestä melu, haju ja pöly. Lisäksi tulisi esittää pitkän aikavälin seurantaohjelma koko kompleksien alueelle sekä laatia Kymenlaakson tasolla maakunnan jätehuoltostrategia.

Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksen osalta esitämme seuraavaa: Jätteiden sivutuotteissa ei ilmene ongelmajätteen osuutta tuhkassa. Käsittelymenetelmät on esitetty ylimalkaisesti. Esimerkiksi sekalaisten ongelmajätteiden käsittelyä ei selvitetä uskottavasti. Myöskään jätevesien suodosjätteen sisältämien ongelmajätteiden käsittelyä ei selvitetä. Esikäsittely ei sisällä ratkaisuja hyötykäytöstä. Jätevesien sisältämä ongelmajätteiden määrä on laitoksen elinkaariaikana merkittävä.

Sosiaalisten vaikutusten arvioinnissa ei esitetä toimia hajuhaittojen/valvonnan hoitamisesta. Merkittävimmiksi sosiaalisiksi vaikutuksiksi todetaan pelot ja huolet, joita pyritään lievittämään tiedottamalla valvonnasta. Piirin mielestä olisi pitänyt tarkastella valituksen aiheiden mm. hajun ja melun vähentämistä. Osana sosiaalisten vaikutusten arviointia toteutettiin ryhmähaastattelu, jota piiri pitää liian suppeana. Vaikutus liikenteeseen on esitetty vähättelevästi. Valtatie 15 nykykunnossaan ruuhkautuu raskaan liikenteen lisääntyessä. Raskaiden ajoneuvojen liikennemäärän lisääntyminen noin 3 % on arvioitu piirin mielestä ala-kanttiin - mihin lukuihin laskelma perustuu?

Hankkeiden yhteisvaikutuksena luonnonoloihin esitetään uusien luonnonympäristöjen luonnon monimuotoisuutta lisäävä vaikutus. Tämä perustelu vaikuttaa kaukaa haetulta. Hankkeen merkitystä tulisi arvioida erityisesti luonnon hiljaisten alueiden ja virkistyskäytön kannalta.

Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen ja lieventäminen-osio on erittäin suppea. Lähiympäristöön kohdistuvasta tarkkailusta puuttuu seurantajärjestelmä. Vaikutukset kohdistuvat kaatopaikka-alueetta kauemmaksi. Raskaan liikenteen mukana ja jätekasoja käsitellessä pölyn mukana leviää lähiympäristöön samoja epäpuhtauksia kuin alueella käsitellään ja varastoidaan. Miten pölyn leviäminen estetään ja miten lähiympäristössä seurataan mahdollisia haitallisia muutoksia?

Vastaavantapaisen laitoksen JT - Ympäristörakentamisen kapasiteetti ympäristömassojen käsittelyssä on jätetty huomioimatta, kuten myös NCC Roads Oy:n. Näillä yrityksillä on merkitystä Ekokem-Palvelu Oy:n teollisuusjätteenkäsittelykeskuksen tarpeellisuuteen. Kymenlaakson luonnonsuojelupiirin mielestä tulisi pyrkiä 0-vaihtoehtoon, eli toteuttamaan jätteen esikäsittely syntypaikoilla ja tehostaa uudelleenkäyttöä. Tällöin välttyään pitkiltä kuljetuksilta eikä kaatopaikka.

Yksityishenkilön mielipide 9.12.2005

Lausunnon antaja on huolestuneena seurannut, miten eri yritykset pyrkivät tuomaan Anjalankosken Ekopark-alueelle vaarallisia teollisuusjätteitä ja pilaantuneita maita. Ekokem-Palvelu Oy:n suunnittelema toiminta tuntuu varsin massiiviselta. Mielestämme aluetta kuormitetaan jo nyt raskaasti ja ympäristön asukkaille aiheutetaan merkittävää uhkaa niin viihtyvyyden, turvallisuuden ja terveyden suhteen.

Huovilantien asukkaille ongelmana on myös räjäytystöiden pauke ja tärinä, kivenmurskaamon kolina, tauoton peruuttavien autojen piippaava hälytysääni, kaatopaikan epämiellyttävät hajuhaitat, hajuista johtuva pahoinvointisuus, jatkuva pelko juomaveden pilaantumisesta ja Rouvankorven veden laatu. Eikö asumisviihtyvyys ole jo tarpeeksi huono? Mitä nämä vaikutukset aiheuttavat ihmisten terveydelle?

Ekokem-Palvelu Oy:n hanke 50 000 -170 000 tonnin vuosittaisesta jätemäärästä tuntuu uhkaavalta. Mikäli ruoppausjätteet ovat liian vaarallisia merenpohjassa, niin mitä ne merkitsevät tämän alueen pohjavesille? Entä ongelmajätteiden sisältämät myrkyt? Vaarallisia myrkkyyjä voi kulkeutua alueen asukkaiden kaivoihin ja milloin mahdollinen saastuminen huomataan. Vasta sittenkö, kun ihmiset sairastuvat vakavasti tai pahimmassa tapauksessa kuolevat. Kuka ottaa silloin vastuun? Ihmishenkiä tai terveyttä ei kuitenkaan saada takaisin. Miten tutkitaan alueen ilman laatu? Mielestämme hengitysilmaa Ekopark-alueen ympäristössä tulisi tutkia jo nyt.

Miten näin massiivinen jätealue on voitu perustaa näin lähelle asutusta? Olemme havainneet, että paitsi täällä Huovilantiella myös Veikkolan ja Keltakankaan sairaalan läheisyydessä on ajoittain niin pahaa hajua, ettei ulkona voi liikkua eikä edes ajaa autolla.

On ikävää, että asukkaiden pitää hävetä asuinpaikkaansa esim. jos tulee vieraita voimakaina hajupäivinä. Mutta vielä suurempi huoli on vaarallisten aineiden pääsystä talousvesiin. Kuka kustantaa meille vesijohtovedet? Entä kuka korvaa asuntomme arvon, jos joudumme muuttamaan pois?

4. YHTEYSVIRANOMAISEN LAUSUNTO

Ekokem-Palvelu Oy:n hankesuunnitelmana on toteuttaa teollisuusjätteenkäsittelykeskus Anjalankosken Ekopark-alueelle. Hanketta koskeva ympäristövaikutusten arviointimenetely laitettiin vireille 3.3.2005, kun Ekokem-Palvelu Oy toimitti hankkeen ympäristövaikutusten arviointiohjelman (YVA-ohjelman) käsiteltäväksi Kaakkois-Suomen ympäristökeskukseen. Kaakkois-Suomen ympäristökeskus antoi lausuntonsa YVA-ohjelmasta 3.6.2005. Nyt käsittelyssä oleva ympäristövaikutusten arviointiselostus (YVA-selostus) toimitettiin ympäristökeskukseen 4.10.2005. Ympäristökeskus on tarkistanut YVA-selostuksen ja esittää seuraavana käsityksensä sen riittävydestä. Ympäristökeskus on lausuntoa laatiessaan ottanut huomioon YVA-selostuksesta ympäristökeskukseen toimitetut mielipiteet ja lausunnot.

4.1 Hankekuvaus

Ekokem-Palvelu Oy:n hankesuunnitelma ja sen tavoitteet on esitetty YVA-selostuksessa selkeästi, kuten myös hankkeen perustiedot: hankkeen nimi, sijainti ja hankkeesta vastaava. Hankkeen tarve on perusteltu valtakunnallisilla suunnitelmilla ja periaatteilla kuten Valtakunnallinen jätesuunnitelma ja läheisyysperiaate. Perustelut ovat relevantteja, mutta ne jäävät varsin yleiselle tasolle. Näiden perusteluiden lisäksi YVA-selostuksessa olisi kaivannut selkeämpää esitystä hankkeen alueellisesta tarpeesta, esimerkiksi Kaakkois-Suomen pilaantuneiden maiden ja teollisuusjätteiden määrästä ja laadusta, alueella jo olevasta pilaantuneiden maiden käsittelykapasiteetista sekä tietoa siitä, miltä alueelta tuleva teollisuusjätteen käsittelykeskus pääasiassa vastaanottaa käsiteltäviä teollisuusjätteitä ja pilaantuneita maita.

Hankkeen päävaihtoehdon aktiivitoiminta on kuvattu YVA-selostuksessa varsin hyvin. Sen sijaan hankkeen rakentamisvaihe ja jätteenkäsittelykeskuksen lopettamisen jälkeinen vaihe on kuvattu varsin niukalti, vaikka ne ovat oleellinen osa hankkeen elinkaarta.

4.2 Lainsäädäntö, luvat ja päätökset

Hankkeen toteuttamiseksi tarvittavat suunnitelmat, luvat ja päätökset on lueteltu sivulla 74. Tarvittavia lupia ja selvityksiä ovat YVA-selostuksen mukaan mm. hankkeen yleissuunnitelma, rakennussuunnitelma, maisematyöluva, ympäristöluva ja rakennusluva. Luettelosta puuttuu mm. toiminnan sijoittumisen mahdollistava asemakaava, joka on vireillä Anjalankosken kaupungilla. Asemakaavan valmistelutilanne on mainittu YVA-selostuksessa toisessa yhteydessä (sivu 27), mutta koska myös asemakaava voidaan vahvistaa vasta YVA-menettelyn päätyttyä, niin se olisi tullut esittää myös tässä yhteydessä.

Mikäli toiminnassa muodostuvat jätevedet johdetaan kunnalliseen jätevesiviemäriin, niin hankkeesta vastaavan tulee tehdä siitä sopimus jätevedenpuhdistamo toiminnasta vastaavan tahon (nykyisin Anjalankosken kaupunki, jatkossa mahdollisesti Kotkan Vesi) kanssa. Jätevesien johtamista koskevassa sopimuksessa ja ympäristöluvassa määritellään viimekädessä viemäriin johdettavan jäteveden laatu mm. ylimmät sallitut haitta-aineiden pitoisuudet.

4.3 Hankealueen nykytilankuvaus

Hankkeen nykytilan kuvaus tarvitaan aina YVA-selostukseen vaikutustarkastelujen perustaksi. Ekokem-Palvelu Oy:n YVA-selostuksesta kuitenkin puuttuu selkeä hankealuetta koskeva nykytilan kuvaus ja nykytilaa kuvaavat tiedot on hajallaan YVA-selostuksen eri osissa: kappaleessa 3 Hankkeen yleiskuvaus on esitetty hankkeen sijoittuminen, kaavoitus-tilanne ja toiminta-alueeseen rajoittuvat muut toiminnot, samalla sijoittumispaikan maa-alue on luonnehdittu metsämaaksi. Liikennettä koskevia tietoja on kappaleessa 3.8 Liiken-

ne. Suurin osa nykytilaa koskevista tiedoista löytyy vasta nollavaihtoehtojen vaikutusten arviointia koskevasta kappaleesta 6 mm. alueen pintavesiolosuhteet, pohjavesitilanne, melu, ilmanlaatu ja luonto-olosuhteet.

Toiminnan lähialueen asutus ja muut herkäät kohteet selviävät pintapuolisesti vasta kappaleessa 7.8 Vaikutukset ihmisiin. Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset ovat kuitenkin niin merkittäviä, että asutus ja herkäät alueet tulee aina esittää YVA-selostuksen alussa yleistietojen joukossa, koska useimpien vaikutusten yhteydessä tilannetta tarkastellaan juuri lähimmän asutuksen kannalta.

Yhtenäinen selvitys hankealueen nykytilasta on välttämätön vaikutusten arvioinnin kannalta ja helpottaa toiminta-alueen nykytilasta saatavaa kokonaiskuvaa.

4.4 Arvioinnissa käytetyt aineistot ja menetelmät

Arvioinnissa käytetty aineisto on riittävä hankealueen nykytilan selvittämiseksi. Sen sijaan varsinaista vaikutusten arviointia varten esitetyt menetelmät ovat puutteellisia. Vaikutusten arviointi perustuu YVA-selostuksen mukaan keskeisiltä osin pelkästään hankekuvaukseen. Se, mitä *hankekuvauksella* tässä yhteydessä täsmälleen tarkoitetaan, ei kuitenkaan selviä tekstistä. Yleensä YVA:ssa käytettävillä selvitysmenetelmillä on tarkoitus saada mitattavia ja vertailuun soveltuvia tuloksia, tässä selostuksessa tällaisia menetelmiä ei ole esitetty käytetyn.

4.5 Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi päävaihtoehtojen (VE 1 ja VE 2) osalta

4.5.1 Hankkeen rakentamisen ja lopettamisen aikaiset vaikutukset (elinkaaritarkastelu)

Hankkeen elinkaari voidaan jaotella hankkeen rakentamis-, käyttö- ja toiminnan lopettamisen jälkeiseen vaiheeseen. Ympäristövaikutuksia syntyy kaikissa elinkaaren vaiheissa.

YVA-selostuksessa on esitetty sivulla 59 seuraavaa: *jos jokin elinkaarten vaihe puuttuu, jäävät mainittuun vaiheeseen liittyvät vaikutukset tarkastelun ulkopuolelle. Tämä taas voi vaikuttaa mm. suunniteltaviin haitallisten vaikutusten ehkäisytöimiin. (vrt. lopettamisvaihe ja poikkeustilanteet).* Esitetty huomio on erittäin relevantti ja tämän vuoksi varsin niukaksi jäävä vaikutusten arviointi toiminta-alueen rakentamisvaiheen ja toiminnan lopettamisen jälkeisistä vaikutuksista jääkin ihmetyttämään.

Rakentamisaikaiset vaikutukset on esitetty YVA-selostuksessa vain mainiten vaikutukset, varsinaista vaikutusten arviointia ei ole esitetty lainkaan. Esitetystä vaikutuslistasta on lisäksi unohdettu mm. rakentamisaikainen liikenne, louhinnan aikaiset räjäytykset ja sen mahdolliset värinävaikutukset lähialueelle.

Toiminnan lopettamisen jälkeiset vaikutukset on myös esitetty YVA-selostuksessa mainiten sivulla 60. YVA-selostuksessa todetaan mm., *että kaatopaikan pinta eristetään ja tarkkailua jatketaan yleensä vuosikymmeniä ympäristöluvan mukaisesti.* On totta, että juuri näin toimittaan ympäristöluvan velvoitteiden mukaisesti, mutta eihän ympäristölupa ja sen määräykset ole ympäristövaikutus, johon tässä yhteydessä pitäisi kiinnittää huomio, eikä ympäristölupa tee toimintaa haitattomaksi. Ympäristöluvassa määritellään hallinnollisesti toiminnan laillisuus, toiminnan vaikutukset puolestaan ovat vaikutuksia vesiin, ilmaan, maaperään, luontoon ymv. Näistä vaikutuksista on esitetty ainoastaan maininta.

Ekokem-Palvelu Oy:n hankkeen yhtenä tavoitteena on perustaa ongelmajätetasoinen kaatopaikka, joka on ja tulee pysymään paikallaan jopa tuhansia vuosia ja hyvinkin perustettu kaatopaikka vaikuttaa aina jollakin tavalla alueen maankäyttöön ja ympäristöön. Vaikka

hanke ja kaatopaikan perustaminen olisivatkin täysin perusteltuja ja tarpeellisia, niin hankkeen lopettamisen jälkeisten vaikutusten arviointi olisi ansainnut huomattavasti enemmän pohdintaa kuin mitä nyt on YVA-selostuksessa esitetty.

Hankkeen lopettamisen jälkeisten vaikutusten arvioinnissa sivulla 60 on esitetty lisäksi, että *tulevaisuudessa puuvartisten kasvien kasvuedellytykset ovat kiinteästä alustasta johtuen hyvät kaatopaikan päällä. Lopputuloksena on sekapuustoinen kumpare, jossa on ehkä havaittavissa ihmiskäden jälki.* Lause antaa lukijoille virheellistä informaatiota kaatopaikkojen tilasta läjitystoiminnan loppumisen jälkeen. Kaatopaikan pinnalle ei yleisten ohjeiden mukaan saa istuttaa sellaisia puita tai kasveja, joidenka juuret voivat vahingoittaa pintarakenteen tiivistyskerroksia. Tiivistyskerrosten rikkoutuminen lisää pintavesien imeytymistä jätetäyttöön, jolloin haitallisten suotovesien määrä lisääntyy. Kaatopaikka-alue tulee lisäksi aina olemaan korkeintaan heinikkoa ja matalia pensaita kasvava kumpare, jossa on aina nähtävissä ihmisen kädenjälki ja suljettua kaatopaikkaa on valvottava vielä kauan sen jälkeen kun ympäristöluvan mukainen valvontavastuu toiminnanharjoittajalta päättyy. Nämä seikat pitäisi tuoda esille YVA-selostuksessa, eikä toiminnan todellisia vaikutuksia pitäisi silotella esitetyn tasoisilla korulauseilla.

4.5.2 Käsittävät jätteet ja pilaantuneet maat sekä käytettävät käsittelymenetelmät

YVA-selostuksessa on esitetty teollisuusjätteen käsittelykeskukselle tuotavat jätteet ja niiden sisältämät yleisimmät haitta-aineet. Samoin on kuvattu ja esitetty jätteiden ja pilaantuneiden maiden esikäsittely- ja käsittelymenetelmät. Pääosin esitetty selvitys on riittävä hankekuvauksen osalta. Sen sijaan jätteiden ja niiden käsittelymenetelmien vaikutusten arvioinnin osalta YVA-selostuksessa olisi pitänyt esittää yksilöidympi selvitys eri jätteenkäsittelymenetelmien vaikutuksista. Eri käsittelytekniikoiden vaikutukset ovat oleellinen tieto YVA-selostuksessa: mitkä haitalliset vaikutukset ovat oleellisia esimerkiksi pesutekniikassa tai alipainetekniikassa ja miten näiden haitallisia vaikutuksia voidaan lieventää. Samoin olisi pitänyt YVA-selostuksessa vertailla eri käsittelymenetelmien vaikutuksia toisiinsa. Tieto olisi ollut oleellinen mm. ympäristölupakäsittelyssä.

Toiminta-alueelle käsittelyyn vastaanotettavien jätteiden tai pilaantuneiden maiden laadusta on annettu YVA-selostuksessa yleiskuvaus. Eri haitta-aineilla pilaantuneiden maiden yleisyydestä ja haitta-aineiden todellisesta haitallisuudesta esim. liukoisuudesta ei ole sen sijaan kerrottu mitään. Samalla olisi toivonut selkeää rajausta siitä, millaisia jätteitä alueella voidaan käsitellä ja mitkä on vietävä muualle esimerkiksi Riihimäelle. YVA-selostuksesta saa lisäksi epämääräisesti kuvan siitä, että osa jätteistä tai pilaantuneista maista saattaa olla luokiteltavissa ongelmajätteiksi, mutta se, mikä niiden osuus on vastaanotettavista jätteistä, ei selviä mistään.

YVA-selostuksessa alueelle rakennettavaa ongelmajätetasoista kaatopaikkaa kutsutaan läpi YVA-selostuksen loppusijoitusalueeksi. Se, että kyseessä on ongelmajätetasoinen kaatopaikka selviää liitteen 8 pohjarakennetta kuvaavasta detaljipiirroksesta ja sen pohjantiivistyksestä. Se, että alueelle rakennetaan ongelmajätetasoinen kaatopaikka olisi tullut ehdottomasti täsmentää viimeistään kappaleessa 3.3.2. *Loppusijoitusalue*. Käyttämällä pelkästään termiä loppusijoitusalue johdetaan harhaan arviointiselostusta lukevia tahoja, varsinkin maallikoita, joilla ei voi olla yksityiskohtaista tietoa käsittelytoiminnasta. Samalla olisi tullut asiallisesti kertoa harjoitettavasta kaatopaikkatoiminnasta ja jätteiden kaatopaikkakelpoisuuden periaatteista sekä toiminnan vaikutuksista.

4.5.3 Maaperä- ja pohjavesivaikutukset

Maaperään ja pohjavesiin kohdistuvien vaikutusten yhteydessä viitataan useaan kertaan olemassa oleviin viranomais määräyksiin. On totta, että maaperän ja pohjaveden suojausvaatimuksista kaatopaikkatoiminnassa on olemassa tarkat ja tiukat valtioneuvoston päätök-

sen asettamat määräykset, mutta kuten edellä on jo todettu: viranomaismääräykset eivät ole vaikutuksia tai haitallisten vaikutusten vähentämistoimenpiteitä. Alueelle viranomaismääräysten velvoittamina rakennettavat tiiviit pohjarakenteet sen sijaan ovat haitallisten vaikutusten vähentämistoimenpiteitä. Tavallisella lukijalla ei voi olla tietoa kaatopaikkoja koskevasta valtioneuvon päätöksestä ja sen vaatimuksista, joten maaperä- ja pohjavesivaikutuksia olisi tullut selventää myös muulla tavoin kuin pelkästään liittämällä pohjarakenteita kuvaava detaljikuva YVA-selostukseen. Pohjarakennekerrokset voidaan lisäksi toteuttaa erilaisilla materiaaleilla, joista olisi voinut esittää esimerkkejä.

4.5.4 Jätevesi- ja pintavesivaikutukset

Yhteysviranomaisen YVA-ohjelmasta antamassa lausunnossa todettiin jätevesistä mm. seuraavaa: *YVA-selostuksessa on esitettävä seikkaperäinen selvitys ja vaikutusten arviointi toiminnassa muodostuvista jätevesistä.* Ekokem-Palvelu Oy:n YVA-selostuksessa on esitetty käytännössä yleiskuvaus siltä osin miten pintavedet ja jätevedet laitosalueelta kootaan ja miten ne laitosalueella periaatteessa esikäsitellään. Ainoana lopullisena jätevesien lopullisena puhdistusvaihtoehtona on esitetty jätevesien johtaminen kunnalliselle jätevedenpuhdistamolle (Anjalankosken Halkoniemen puhdistamo tai jatkossa Kotkan jätevedenpuhdistamo). Se, miten hankkeessa on päädytty tähän vaihtoehtoon ei selviä YVA-selostuksesta.

YVA-selostuksessa on esitetty laskelma toiminta-alueen vuosittaisesta vesitaseesta. Vesitaseessa on korostettu alueella syntyvien puhtaiden jätevesien määrää. Tarkastelun pääpaino olisi kuitenkin pitänyt olla kaatopaikan suotovesissä ja käsittelykentiltä koottavissa likaisissa vesissä sekä erilaisissa käsittelymenetelmissä muodostuvissa jätevesissä. Esimerkiksi pilaantuneiden maiden pesutekniikassa syntyvien jätevesien käsittelytarpeesta ei ole mainittu tekstissä sanaakaan.

YVA-selostuksen kohdassa 4.2 *Hanke ja rajaukset* esitetään, että jätevesien osalta vaikutuksia tarkastellaan jätevedenpuhdistamolle, jopa Kotkaan saakka. YVA-selostuksessa ei kuitenkaan löydy arviota toiminnassa muodostuvien jätevesien viemärintikelpoisuudesta, jätevedenpuhdistamoiden valmiudesta vastaanottaa jätevedet, jätevesien vaikutuksista jätevedenpuhdistamon puhdistusprosessiin tai puhdistamolla muodostuvien lietteiden laatuun ja jatkokäsittelyyn. YVA-selostuksessa ei ole myöskään esitystä miten pintavesiä ja jätevesiä tarkkaillaan.

Jätevesien käsittelyn osalta vaikutusten arviointi on riittämätön, eikä vastaa yhteysviranomaisen arviointiohjelmassa esittämää selvitystarvetta.

4.5.5 Vaikutusalueen rajaus

YVA-selostuksen kappaleessa 4.2. *Hanke ja rajaukset* todetaan mm., että jätteiden ja jätteiden käsittelytoimintojen osalta tarkastelu tehdään siltä osin kun se tapahtuu hankealueella. Lisäksi todetaan *hankkeen ympäristövaikutusten tarkastelualue on kokonaisuudessaan Anjalankosken kaupungin alue. Viemäritäviä suotovesien osalta tarkastelualue laajennetaan koskemaan myös mahdollisen siirtoviemärin osalta Kotkan jätevedenpuhdistamoa.*

Vaikutusten tarkastelua koskevissa kappaleissa vaikutusalue ei tuoda esille kuitenkaan missään vaiheessa tuloksia selittävänä tekijänä, joten vaikutusalueen merkitys vaikutusten analysointiin jäi epämääräiseksi.

4.5.6 Maankäyttöön, maisemaan, luonnonarvoihin ja yhdyskuntarakenteeseen kohdistuvat vaikutukset

YVA-selostuksen yleiskuvauksessa on tuotu esille riittävällä tarkkuudella hankealuetta koskeva kaavoitustilanne.

Maisemaan kohdistuvat vaikutukset on sen sijaan jätetty huomiotta YVA-selostuksen kappaleessa 7.5. *Vaikutukset luonnonoloihin ja maisemaan*. On selvää, että vaikka kaatopaikka perustettaisiin kaikkien säädösten mukaisesti, niin siitä aiheutuu aina jonkin asteista maisemallista haittaa, joka olisi tullut tässäkin tapauksessa selvittää. Kaatopaikka-alueen suojavyöhykealue > 50 metriä on esitetty sivulla 29 ainoastaan kuvan 7 yhteydessä. Kun maisemallista haittaa ei ole todettu ja selvitetty, niin pohtimatta ovat jääneet myös haitallisten maisemavaikutusten vähentämistoimenpiteet, kuten kaatopaikka-alueen ympärille tarvittavan suojavyöhykkeen laajuus tai suojapuuston istuttaminen ja ylläpitäminen.

Ekokem-Palvelu Oy:n teollisuusjätteen käsittelykeskuksessa harjoitetaan kaatopaikkatoimintaa YVA-selostuksen mukaan 20 – 50 vuotta. Jo pelkästään pitkän ajallisen keston vuoksi maisemallisia vaikutuksia ja haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksia olisi pitänyt pohtia enemmän kuin mitä YVA-selostuksessa on esitetty. Sivulla 75 on esitetty vähentämistoimenpiteeksi seuraavaa *maisemahaittoja voidaan ehkäistä pitämällä jätepenkereen korkeus asianmukaisena*. Toiminta-alueen tarvitsema suojavyöhyketarve päätetään alueen asemakaavassa ja ympäristöluvassa, joita varten hankkeesta vastaavan tulee esittää lisäselvityksiä toiminnan maisemallisista vaikutuksista.

4.5.7 Ihmisiin kohdistuvat vaikutukset

Ihmisiin kohdistuvilla vaikutuksilla tarkoitetaan välittömiä ja välillisiä vaikutuksia ihmisen terveyteen, elinoloihin ja viihtyvyyteen. Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia arvioitaessa tulisi käyttää apuna tähän alaan perehtyneitä asiantuntijoita. Ekokem-Palvelu Oy:n YVA-selostuksessa ei ole selvitystä ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointiin osallistuneista alan asiantuntijoista. Ekokem-Palvelu Oy:n YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa yhteysviranomaisen on ohjannut hankkeesta vastaavaa ihmisiin kohdistuvien vaikutusten arviointia varten todeten mm. seuraavaa *Ihmiseen kohdistuvien vaikutusten tunnistamisessa ja arvioinnissa tulee hyödyntää sosiaali- ja terveysministeriön antamaa ohjetta (SVA-opas, Sosiaali- ja terveysministeriön oppaita 1995:2) ihmisiin kohdistuvien terveydellisten ja sosiaalisten vaikutusten arvioimiseksi sekä paikallisen viranomaisen asiantuntemusta. Arvioinnin tueksi on tehtävä asukaskysely*.

Ihmisiin kohdistuvien vaikutusten selvittämisessä on YVA-selostuksessa keskitytty koamaan lähialueen asukkaiden mielipiteitä hankkeesta. Lähialueen asukkaiden mielipiteiden kokoaminen on toki osa ihmisiin kohdistuvien vaikutusten selvittämisestä, mutta ihmisiin kohdistuvilla vaikutuksilla tarkoitetaan yleensä paljon enemmän. Selvitettyä ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia tulisi selvittää vaikutuksia hankkeen kannalta keskeisiin seikkoihin, kuten asumiseen, työllisyyteen, elinkeinotoimintaan, liikkumiseen, virkistykseen, terveyteen, turvallisuuteen, yhteisöllisyyteen ja alueen identiteettiin.

Ihmisiin kohdistuvia vaikutuksia on YVA-selostuksessa arvioitu hyvin suppean aineiston perusteella. Haastattelu on tehty kolmelle henkilölle ja kysely on lähetetty neljälle henkilölle, joista kolme vastasi kyselyyn. Kyselyyn vastanneiden henkilöiden mielipiteet on aina tärkeitä, mutta näin pienelle ihmismäärälle tehty haastattelun/kyselyn tuloksia voidaan pitää ainoastaan alustavina tuloksina, joiden perusteella varsinainen vaikutusten arviointi pitäisi tehdä.

Ekopark:n aluetta kehitettäessä, myös lähialueen asukkaiden elinympäristö on viimevuosien aikana muuttunut paljon. Ekopark-alueen jätteiden käsittelytoiminnoista on myös koh-

distunut asukkaisiin ajoittain haitallisia vaikutuksia, kuten hajuja. On ymmärrettävää, että Ekopark:n tasoinen jätteenkäsittelyyn erikoistuva alue ja sen vaikutukset asuin-ympäristöön herättää huolta.. Ekopark-alueen toimintoja laajennettaessa olisikin tärkeää varmistautua siitä, ettei toimintojen ihmisiin kohdistuvat haitalliset yhteisvaikutukset ylitä ihmisten sietokynnystä. Tämän vuoksi asiallinen ja laaja ihmisiin kohdistuva vaikutusten arviointi on paikallaan kaikissa alueen YVA-menettelyissä. Nyt tehty ihmisiin kohdistuvi-en vaikutusten arviointi on liian suppea, jotta siitä voitaisiin tehdä johtopäätöksiä itse hankkeen tai Ekopark-alueen toimintojen yhteisvaikutuksista ihmisiin.

4.5.8 Vaikutusten selvittäminen ja merkittävyyden arviointi vaihtoehtojen (VE 0 ja VE 0+) osalta

Nollavaihtoehtojen vaikutusten arvioina esitetty teksti kappaleessa 6 kertoo suurimmaksi osaksi alueen nykytilasta ja se olisikin pitänyt esittää lausunnossa jo aiemmin mainitussa Hankkeen nykytilan kuvauksessa (viittaus tämän lausunnon kohta 4.3). Varsinainen vaikutusten arviointi jää vähäiseksi ja esitettyjä vaikutuksia on vaikea kohdistaa mihinkään. Mikä on esimerkiksi sivulla 39 VE0+ yhteydessä mainitun paikallisen teollisuuden jätteenkäsittelyn tehostamisen osuus vaikutuksista?

4.5.9 Vaihtoehtojen vertailu

Ekokem-Palvelu Oy:n YVA:ssa on esitetty neljä toteuttamisvaihtoehtoa, joista kaksi VE0 ja VE0+ ovat ns. nollavaihtoehtoja eli hanke jää toteuttamatta. Varsinaiset hankevaihtoehdot ovat VE1 ja VE2.

Vaihtoehtojen asiallinen vertailu on YVA-selostuksessa tärkeää, koska siinä tiivistetään, jäsennetään ja tulkitaan päätöksentekoa varten kaikki YVA-menettelyssä tuotettu informaatio. Selkeän vertailuesityksen pohjalta myös maallikoiden on helpompi hahmottaa ja vertailla eri vaihtoehtojen niin positiiviset kuin negatiivisetkin vaikutukset. Vaikutusten vertailua voidaan tehdä erilaisin menetelmin, joista yleisimmin YVA-selostuksissa käytetään erittelevää menetelmää.

Ekokem-Palvelu Oy:n YVA-selostuksessa vaihtoehtojen vaikutuksia ei ole vertailtu millään varsinaisella vertailumenetelmällä, vaan vertailu on esitetty sanallisesti, kuten muukin vaikutusten tarkastelu. Tässä YVA-selostuksessa tulosten vertailu on sinänsä turhaa, koska vertailuun tarvitaan mitattavia tuloksia ja asiantuntija-analyysia, mielipiteitä tai näkemyksiä on vaikea vertailla.

4.5.10 Hankealueen toimintojen yhteisvaikutukset

Lähtökohtaisesti on hyvä, että YVA-selostuksessa on pohdittu Ekopark-alueen eri toimintojen yhteisvaikutuksia. Jos eri toimintojen yhteisvaikutuksia olisi arvioitu ensin samoilla kriteereillä ja tuloksista olisi laadittu esimerkiksi havainnollinen taulukko, jossa olisi näkynyt esimerkiksi alueella syntyvät haitalliset vaikutukset, mahdolliset riskit ja niiden lähteet tai kohteet, niin siitä tiedosta olisi ollut hyötyä monelle taholle, kuten lähialueen asukkaille ja viranomaisille. Nyt esitetty selvitys ei kokoa tietoa, joten esitystä ei voitane pitää varsinaisena toimintojen yhteisvaikutusten arviointina.

4.6 Hankkeen epävarmuustekijät ja riskinarviointi

Yhteysviranomainen on YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa edellyttänyt, että YVA-selostuksessa tulee käsitellä toimintaan liittyviä riskejä ja poikkeustilanteita (onnettomuudet, tulipalot, laitteiden käyttöhäiriöt, poikkeukselliset luonnonolot ym.), niistä aiheutuvia ympäristövaikutuksia sekä miten riskeihin varaudutaan.

Toiminnan mahdollisia riskejä on YVA-selostuksessa esitetty muiden vaikutusten joukossa, mutta riskejä ei ole missään erikseen kokonaisuutena pohdittu tai käsitelty. YVA-selostuksessa ei ole esitetty myöskään arviota poikkeuksellisista tilanteista, niiden vaikutuksista tai niihin varautumisesta. Yleensä vaikutusten yhteydessä tiedostetut riskit on todettu tekstissä joko vähäisiksi, merkityksettömiksi tai teoreettisiksi varsin vähillä perusteilla.

Havainnollisuuden vuoksi perustellaan riskin arvioinnin tärkeyttä seuraavalla esimerkillä. Jos tiedetään kokemuksen pohjalta, että toimintaan liittyy kuvitteellinen riskin A, jonka todennäköisyys tapahtua on yhtenä päivänä kymmenestä tuhannesta päivästä eli riski 1/10000. Laitos on suunniteltu toimivan 30 vuotta (10 950 vrk). Pelkästään matemaattisesti laskettuna riski A tapahtuu kerran toiminta-ajan aikana ja se voi tapahtua viikon päästä, vuoden päästä tai kahdenkymmenen vuoden päästä tai se voi jäädä tapahtumattakin. Johtopäätöksenä tästä esimerkistä voi todeta, että vaikka riskit eivät kuulu yleensä päivittäiseen, normaaliin toimintaan, niin jos toimintaan liittyvä riski on olemassa, niin se on pohdinnan arvoinen riski, ei pelkästään teoreettinen. Yleisesti on myös tiedossa, että toiminnan riskien avoimella tiedostamisella ja niihin varautumisella voidaan riskin todennäköisyyttä vähentää merkittävästi.

Seuraavassa listassa on esimerkkejä jätteenkäsittelytoimintaan liittyvistä riskeistä, joita ei ole mainittu YVA-selostuksessa:

- Jätteiden käsittelyalueelle tuodaan jätettä, jonka koostumusta ei tarkasti tiedetä ja jota ei voida siellä käsitellä
- Jätevesiviemäriin pääsee esikäsittelylaitteiston tai altaiden rikkoutumisen tai inhimillisen erehdyksen vuoksi haitallisia aineita tai yhdisteitä, jotka vaikuttavat haitallisesti kunnon puhtauteen ja sen toimintaan
- Jätteenkäsittelylaitoksella syttyy tulipalo, josta aiheutuu haitallisia yhdisteitä ilmaan
- Jätteiden tai pilaantuneiden maiden puhdistuslaitteistot rikkoutuvat
- Rankkasateet ja vesienkäsittelyjärjestelmien riittävyys

Koska Ekopark-alue on laajentunut viime vuosina voimakkaasti, niin tämän vuoksi olisikin tärkeää, että alueen toimijat yhdessä pohtivat ja valmistelevat yhteistä valmiussuunnitelmaa ja ennalta ehkäiseviä toimia sellaisten riskien, häiriötilanteiden ja poikkeuksellisten tilanteiden osalta, joissa vaikutukset voivat levitä myös muiden Ekopark-alueen toimijoiden alueelle.

4.7 Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen

Hyvin valmistellussa YVA-selostuksessa on aina perusteltu esitys haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi. Ekokem-Palvelu Oy:n YVA-selostuksen esitys haitallisten vaikutusten osalta jää kuitenkin erittäin yleisluonteiseksi ja niukaksi. YVA-selostuksen sivulla 75 esitettyjen haitallisten vaikutusten ehkäisymenetelmien lisäksi hankkeen normaalitoimintaan liittyviä haitallisia vaikutuksia, joiden ehkäisemis- ja vähentämissuunnitelmia olisi tullut tässä yhteydessä esittää on esimerkiksi on

- jätevesien, pintavesien ja pohjavesien tarkkailu
- pölyn ja haihtuvien kemikaalien torjuntatoimet ja menetelmät sekä ilmanlaadun tarkkailu
- käsittelyyn vastaanotettavien jätteiden ja pilaantuneiden maiden valvonta
- jätteiden käsittelymenetelmien haitallisten vaikutusten vähentäminen menetelmittain
- jätteiden käsittelyalueen suojavyöhykkeen suunnittelu ja hoito
- kaatopaikan ja käsittelyalueen tiivistysrakenteet
- henkilökunnan jatkuva koulutus

Haitallisten vaikutusten ehkäiseminen ja lieventäminen olisi pitänyt tuoda selkeämmin esille myös niiden esimerkkien osalta, jotka YVA-selostuksessa on esitetty. Tässä yhteydessä olisi lisäksi pitänyt miettiä riskien ja poikkeustilanteiden yhteydessä syntyvien haitallisten vaikutusten vähentämistoimenpiteitä (viittaus lausunnon kohta 4.6).

4.8 Hankkeen seurantaohjelma ja tiedottaminen

YVA-selostuksessa sivulla 76 hankkeen seurantaohjelmaksi on esitetty mm. seuraavaa::
 1) *Tarkkailusuunnitelman laatii ympäristölupaviranomainen toiminnanharjoittajalta saatujen tietojen perusteella.* 2) *Tarkkailua organisoisi kaupungin ympäristölupaviranomaisen toiminnanharjoittajien lukuun. Samoin yhteenvedon tekisi kaupungin ympäristöviranomainen ja lisäksi* 3) *Kaupungin ympäristölupaviranomainen tiedottaa vuosittain yhteistarkkailun tuloksista lähialueen asukkaille.*

Edellä esitetyissä suunnitelmissa on periaatteessa paljon hyvää, mutta niissä on se virhe, että vastuu kohtien 1 - 3 tehtävistä kuuluvat toiminnanharjoittajalle, ei viranomaisille. Viranomaisten tehtävänä on hyväksyä suunnitelmat, valvoa niitä ja tiedottavat tuloksista omien tiedotustarpeidensa perusteella.

YVA-selostuksesta antamassaan lausunnossa Anjalankosken kaupunki on puolestaan esittänyt mm. seuraavaa: *Olisi ehkä syytä pohtia myös jonkinlaisen seurantaryhmän perustamista, jonka tehtävänä olisi seurata hankkeen edistymistä sekä siihen liittyvää tiedotusta. Seurantaryhmän kokoonpanossa tulisi huomioida lähialueen asukasyhdistysten osallistuminen.* Ympäristökeskus pitää kaupungin esitystä toteuttamisen arvoisena.

Yleisesti ottaen olisi tärkeää huolehtia kaikkien Ekopark-alueen toimintojen kootusta ja säännöllisestä tiedottamisesta kuntalaisille sekä asukkaiden vaikutusmahdollisuuksien turvaamisesta Ekopark-alueen kehittämisessä. Säännöllinen ja asiallinen tiedottaminen ja toisaalta asiallinen vuoropuhelu toimijoiden ja asukkaiden kesken on ainoa tie hälventää Ekopark-alueeseen kohdistuvia pelkoja ja epäluuloja. Useimmat Ekopark-alueen toimijat toteuttavatkin tätä periaatetta.

5 YVA-SELOSTUKSEN RAPORTOINTI (asiantuntemus, selkeys, havainnollisuus, luotettavuus)

Ympäristövaikutusten arviointiohjelman ja -selostuksen laatiminen on vaativa asiantuntijatyö, jossa pitää toisaalta pystyä esittämään teknisesti ja tieteellisesti vaikeatkin asiat täsmällisesti, mutta silti niin yleistajuisesti, että selostus on ymmärrettävissä ilman erityiskoulutusta. YVA-selostus laaditaan arviointiohjelman ja yhteysviranomaisen siitä antaman lausunnon perusteella ja YVA-selostus yhteysviranomaisen lausunnon kanssa on tärkeä asiakirja hankkeen tarvitsemia lupia ja suunnitelmia käsitteleville viranomaisille.

Lukijan kannalta on oleellista tietoa mm. se, millä menetelmillä ja millä asiantuntemuksella mikäkin osa-alue hankkeen vaikutuksista on selvitetty. Tämän vuoksi käytetyt arviointimenetelmät ja raportin laatimiseen liittyvät henkilöt ja heidän asiantuntemuksensa sekä vastuualueensa raportin sisällöstä olisi pitänyt tuoda esille YVA-selostuksessa.

Ekokem-Palvelu Oy:n YVA-selostus on yleiseltä esitystavaltaan valitettavan hajanainen ja sen havainnollisuuteen on kiinnitetty aivan liian vähän huomiota. Tekstin perusteella oli vaikea saada kokonaiskäsitystä hankkeen nykytilasta tai suunniteltujen toimintojen todellisista vaikutuksista. Vaikutusten arviointikappaleissa esitettiin runsaasti tietoa, joka kuului yleistietoihin ja todellisten vaikutustulosten esittäminen jäi hyvin niukaksi. YVA-selostuksessa on lisäksi monessa yhteydessä esitetty vaikutustarkastelun tulos ilman arviointiprosessiin kuuluvia perusteluja, esimerkiksi vaikutukset todetaan vähäisiksi tai riski teoreettiseksi, mutta todelliset perustelut väitteiltä puuttuvat tai toisaalta väitteet perustel-

laan viranomais määräyksien olemassa ololla, osittain perustelut ovat jopa täysin virheellisiä.

YVA-selostuksen raportoinnissa on kauttaaltaan hätäilyn ja huolimattomuuden leima, joka ilmenee mm. kirjoitusvirheissä ja tekstin epäloogisuuksissa. Esimerkiksi yksi alueen oleellisia pintavesivaikutusten kohteita Rouvankorvenoja oli sivuilla 47 ja 68 muuttunut Routakorvenojaksi, sivulla 66 Rautakorvenojaksi. Sivulla 52 kappaleessa 7.2. Vaikutukset pinta- ja pohjavesiin on esitetty seuraavaa *valuma-alueella muodostuvat vedet johdetaan...edelleen vanhan kaatopaikatäytön läpi*. Tarkoitettaneen varmaan *valuma-alueella muodostuvat vedet johdetaan ...edelleen putkessa vanhan kaatopaikan täytön läpi*. Lisäksi sivulla 14 kappaleessa 5 on esitetty *„Kaakkois-Suomen alueellisessa jätesuunnitelmassa todetaan, teollisuusjätteen hyödyntämisaste nousee 70 % vuoteen 2005 mennessä. Oikeasti pitäisi lukea Kaakkois-Suomen alueellisen jätesuunnitelman tavoitteena on, että teollisuusjätteen hyödyntämisaste nousee 70 % vuoteen 2005 mennessä*.

Arvioinnin ja esitystavan tasoa heikentää lisäksi YVA-selostuksen tekstissä esiintyvät lukuisat toistot, hankkeen yleiskuvauksia käytetään mm. vaikutusten arvioinnin tuloksina tai samoja asioita toistetaan vaikutuksina eri kohdissa. YVA-selostuksessa esitettyjä erikohdissa toistuvia tekstikappaleita on mm.:

- sivulla 15 kpl 2 ja sivulla 16 kpl 3, pilaantuneet maat
- sivulla 14 kpl 5 ja sivulla 16 kpl 5, teollisuuden sivutuotteet
- sivulla 51 kpl 3 loppuosa ja sivulla 53 kpl 2 loppuosa, jätevesien vaikutukset
- sivulla 27 kpl yleiskaava ja sivulla 71 kpl 8.8. vaikutukset yhdyskuntarakenteeseen ja maisemaan 1. kappale
- sivulla 66 kpl 8.1 Nykyinen toiminta ja sivu 72 kpl 8.10 Vaikutukset ihmisiin

6

YHTEENVETO JA YVA-SELOSTUKSEN RIITTÄVYYS

YVA-menettelystä annetun lain tavoitteena on edistää ympäristövaikutusten huomioon ottamista hankkeiden suunnittelussa ja päätöksenteossa ja samalla lisätä kansalaisten tiedon saantia ja osallistumismahdollisuuksia. Ympäristövaikutusten arviointiselostus on hankkeesta vastaavan laatima asiakirja, jonka riittävydestä yhteysviranomaisen antaa lausuntonsa. Arviointimenettelyssä ei tehdä hanketta koskevia päätöksiä, ja näin ollen siihen ei liity valitusoikeutta. Ympäristölupien ja muiden päätösten käsittelijöiden on päätöksiä tehdessään esitettävä miten yhteysviranomaisen lausunto YVA-selostuksesta on otettu huomioon. Arviointimenettelyn tulokset eli YVA-selostus ja nyt laadittu yhteysviranomaisen lausunto ovat siten tärkeä osa hanketta koskevissa hallinnollisissa päätöksissä.

Kaakkois-Suomen alueella muodostuu runsaasti teollisuusjätettä ja täällä on runsaasti pilaantuneita maita, joiden käsittelyä varten tarvitaan uusien säädösten mukaisia käsittely- ja hyödyntämispaikkoja. Toteutuessaan Ekokem-Palvelu Oy:n teollisuusjätteen käsittelykeskushanke toteuttaa osaltaan valtakunnallisen ja alueellisen jätestrategian tavoitetta pilaantuneiden maiden käsittelykapasiteetin lisäämisestä ja samalla se lisää Kaakkois-Suomen alueella teollisuuden jätteiden hyötykäyttömahdollisuuksia.

Ekokem-Palvelu Oy:n ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on kuitenkin monia puutteita. Vaikutusten arviointi on jäänyt pintapuoliseksi ja monilta osin selostusta lukiessa mieltii, onko todellista arviointia ylipäänsä tehty ja mihin selvityksiin esitetyt vaikutukset perustuvat. Ihmetystä arviointiselostuksen heikosta laadusta lisää se, että hankkeesta vastaava on kokenut teollisuusjätteiden ja pilaantuneiden maiden käsittelijä, jolla on vastaavia laitoksia jo muualla Suomessa toiminnassa. Tämän vuoksi olisi odotettu, että olemassa olevan kokemuksen ja tiedon perusteella vaikutusten arviointi olisi esitetty tasokkaasti.

Kaakkois-Suomen ympäristökeskus on YVA-ohjelmasta antamassaan lausunnossa ohjeistanut varsin tarkkaan arviointiselostuksen laatimista. YVA-selostuksessa on kuitenkin jätetty selvittämättä monet yhteysviranomaisen lausunnossaan tärkeiksi luonnehtimat vaikutukset.

Ekokem-Palvelu Oy:n YVA-selostuksesta annetut lausunnot ja mielipiteet olivat asiantuntevia ja laadukkaita ja niissä oli esitetty monia varteenotettavia huomioita ja parannusehdotuksia, jotka toiminnan suunnittelussa on tarpeen ottaa huomioon. Lausunnot on huomioitu myös yhteysviranomaisen lausunnossa.

Ekokem-Palvelu Oy:n YVA-selostuksesta ei selviä hankkeen vaikutusten kokonaiskuva YVA-lain mukaisessa laajuudessa, koska arviointi on jäänyt monilta keskeisiltä osin riittämättömäksi ja vaikutukset perustelemattomiksi. YVA-lain mukaan YVA-menettely kuitenkin päättyy kun yhteysviranomainen antaa arviointiselostuksesta lausuntonsa, joten todettuja puutteita ei voida täydentää YVA-menettelyn yhteydessä.

Hankkeen hallinnolliset menettelyt ovat ympäristölupamenettely ja toiminta-alueen asemakaavan hyväksyminen. YVA-selostuksen puutteellisuuden vuoksi yhteysviranomainen katsoo, että Ekokem-Palvelu Oy:n tulee esittää ennen ympäristölupahakemuksen kuuluttamista perusteelliset selvitykset seuraavista YVA-selostuksessa toteamistaan puutteista. Puutteet on perusteltu täsmällisemmin tässä lausunnossa kappaleessa 4:

- Hankkeen elinkaaren (rakentaminen, aktiivitoiminta, toiminnan lopettaminen) eri vaiheet ja niihin liittyvät keskeiset toiminnot ja toimintojen keskeiset vaikutukset
- Toiminta-alueella vastaanotettavien jätteiden ja pilaantuneiden maiden laatu ja niiden haitallisuuden arviointi
- Arvio ongelmajätteeksi luokiteltavien jätteiden osuudesta
- Hankkeen yhteydessä käytettävät jätteenkäsittelymenetelmät ja niiden ympäristövaikutukset käsittelymenetelmittäin
- Selvitys toiminnassa muodostuvien jätevesien laadusta, esikäsittelyn tehokkuudesta ja selvitys jätevesien viemärintikelpoisuudesta ja jätevesien vaikutuksesta jätevedenpuhdistamon prosesseihin
- Suunnitelma maaperän-, pohja- ja pintavesien sekä ilmanlaadun suojelemiseksi sekä vaikutusten tarkkailemiseksi
- Suunnitelma kaatopaikan ja käsittelykenttien pohjarakenteiden toteuttamisesta
- Selvitys toimintaan liittyvistä riskeistä sekä selvitys häiriö- ja poikkeustilanteisiin varautumisesta
- Suunnitelma maisemallisen haitan ehkäisemiseksi, esim. suunnitelma suoja-vyöhykkeen hoidosta
- Esitys hankkeen seurantaohjelmaksi
- Ihmisiin kohdistuvat sosiaaliset ja terveysvaikutukset ottaen huomioon muut Ekopark-alueen toiminnot
- Perusteltu esitys toiminnasta aiheutuvien haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi
- Kaikkien edellä mainittujen selvitysten osalta tulee lisäksi esittää selvitys ja perustelu vaikutusten arvioinnissa käytetyistä menetelmistä ja niiden soveltuvuudesta.

Toiminnanharjoittajan tulee lisäksi esittää asemakaavoituksen yhteydessä, viimeistään ennen asemakaavan hallinnollista käsittelyä kaavaa valmistelevalle Anjalankosken kaupungille lisätietoja toiminnan vaikutuksista maankäyttöratkaisuihin kaupungin edellyttämässä laajuudessa.

LAUSUNNOSTA TIEDOTTAMINEN

Yhteysviranomaisen lausunto on nähtävillä 6.2.2006 lähtien kuukauden ajan samoissa paikoissa kuin aiemmin Ekokem-Palvelu Oy:n Teollisuusjätteen käsittelykeskushankkeen YVA-selostus.

- Anjalankosken kaupungintalon kansliassa, Keltakankaantie 5, ANJALANKOSKI
 - Kouvolan seudun kansanterveystyön ky, Ympäristöpalvelut, Hallituskatu 7, KOUVOLA
 - Myllykosken pääkirjastossa, Paperitehtaantie 10, ANJALANKOSKI
 - Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksessa, Kauppamiehenkatu 4, KOUVOLA.
- Lausunto on nähtävillä myös Kaakkois-Suomen ympäristökeskuksen internet-osoitteessa <http://www.ymparisto.fi/kas>.

Johtaja

Leena Gunnar

Ylitarkastaja

Asta Asikainen

JAKELUT JA MAKSUT

Ekokem-Palvelu Oy

Maksu 5 750 euroa

Peruste: ympäristöministeriön asetus alueellisen ympäristökeskuksen maksullisista suoritteista (1237/03)

TIEDOKSI

Ramboll Finland Oy
Anjalankosken kaupunginhallitus
Anjalankosken kaupungin tekninen keskus
Kouvolan seudun kansanterveystyön ky, Ympäristöpalvelut
Kouvolan Seudun kuntayhtymä
Kymenlaakson liitto
Etelä-Suomen lääninhallitus, Kouvolan palveluyksikkö
Kaakkois-Suomen työvoima ja elinkeinokeskus
Kaakkois-Suomen tiepiiri
Museovirasto
Kymenlaakson maakuntamuseo
Kymenlaakson Jäte Oy
Kotkan Vesi
Myllykosken pääkirjasto
Kymenlaakson luonnonsuojelupiiri
Karhunkankaan asukasyhdistys
Alueelliset ympäristökeskukset
Suomen ympäristökeskus
Mielipiteen arviointiselostuksesta jättäneet
Kaakkois-Suomen ympäristökeskus, lupa- ja valvontayksikkö